

**Koncepcja programowo-organizacyjna
funkcjonowania
Gminnej Biblioteki Publicznej
w Kłodawie
od 01.02.2025 do 31.08.2030**

Opracowanie: Monika Piątek

Kłodawa, styczeń 2025 r.

„Zawsze wyobrażałem sobie, że raj będzie czymś w rodzaju biblioteki” – Jorge Luis Borges.

Biblioteki Publiczne, zwłaszcza w małych oraz średnich miejscowościach, znajdują się obecnie w sytuacji, gdzie muszą dostosowywać i na nowo definiować swoją rolę w społeczeństwie. Współczesny świat ulega ciągłym zmianom, zwłaszcza technologicznym, co powoduje, iż użytkownicy mają większe oczekiwania co do oferowanych usług i są bardziej wymagający. Obecnie użytkownik oczekuje szerokiej gamy działań kulturalnych, warsztatów, szkoleń, spotkań autorskich, zajęć edukacyjnych, manualnych oraz atrakcji w postaci uczestnictwa w lokalnych wydarzeniach. Biblioteka publiczna musi funkcjonować w taki sposób, aby każdy mieszkaniec miał pewność, że jest to instytucja niezbędna, której finansowanie jest decyzją słuszną. Dostęp do biblioteki ma każdy, niezależnie od wieku, wykształcenia, pochodzenia, płci i umiejętności, dlatego też ma ona możliwość udowodnienia w swym regionie, że biblioteka to taka instytucja, której nie może zastąpić. Celem działalności biblioteki jest rozwijanie i zaspakajanie potrzeb czytelniczych oraz upowszechnianie wiedzy i rozwoju kultury. Niezwykle istotna jest współpraca z lokalnymi szkołami i przedszkolami, ponieważ, czym skorupka za młodu nasiąknie, tym na starość trąci.

Do szczegółowego zakresu działań biblioteki należy:

- 1) gromadzenie, opracowanie i przechowywanie materiałów bibliotecznych (ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego terenu działania),
- 2) wypożyczanie zbiorów bibliotecznych na zewnątrz, udostępnianie na miejscu (z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych),
- 3) prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej,
- 4) popularyzacja czytelnictwa,
- 5) sprawowanie nadzoru nad filiami i punktami bibliotecznymi, udzielanie ich personelowi pomocy organizacyjnej i merytorycznej,
- 6) współdziałanie z instytucjami kultury i oświaty na terenie Gminy Kłodawa,
- 7) doskonalenie metod i form pracy w placówkach bibliotecznych,
- 8) inne działania wynikające z potrzeb mieszkańców oraz realizacji polityki oświatowej, kulturalnej, informacyjnej.

Niezwykle ważna jest również dbałość o stały rozwój i podnoszenie kompetencji pracowników biblioteki, tworząc im zarazem jak najlepsze warunki pracy.

Wizja działalności biblioteki

- Kłodawska biblioteka będzie instytucją z serdecznym nastawieniem do mieszkańców, aktywną w życiu lokalnym Gminy Kłodawa, starającą się w sposób zdecydowany dbać o rozwój współpracy z instytucjami nadrzędnymi oraz innymi działającymi w jej najbliższym otoczeniu,
- Biblioteka Publiczna w Kłodawie będzie zwracała szczególną uwagę na potrzeby społeczne, w tym integrację lokalną. Wobec powyższego niezmiennie istotne jest bieżące informowanie użytkowników o wszelkich nowościach i wydarzeniach w bibliotece za pomocą różnorodnych metod, np. social media, strona WWW oraz umieszczanie informacji w formie papierowej na tablicy ogłoszeń, a także w miejscach widocznych we wszystkich placówkach bibliotecznych,
- Placówki będą współpracowały ze sobą, oferując różnorodną działalność kulturalną, skierowaną do wszystkich użytkowników, uwzględniając każdy przedział wiekowy. Są to m.in., konkursy, zabawy biblioteczne, quizy, krzyżówki, zagadki tematyczne wokół książki, ciekawe lekcje biblioteczne i inne działania zachęcające użytkowników do odwiedzania naszych placówek,
- Istotne jest kontynuowanie współpracy z platformą do wypożyczeń cyfrowych Legimi (e-booki, audiobooki),
- Ważne jest zwiększenie liczby spotkań i stałej częstotliwości Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych,
- Będą organizowane różnorodne zajęcia plenerowe np. zbieranie unikatowych ziół, zajęcia ruchowe (m.in. nordic-walking), warsztaty manualne (przykładowo z szydełkowania). Właśnie taką formą aktywności bibliotecznej są najbardziej zainteresowani nasi użytkownicy,
- Biblioteka wypożycza gry planszowe, dlatego warto pomyśleć o stworzeniu wirtualnego katalogu z grami planszowymi i utworzeniu na stronie internetowej biblioteki dodatkowej zakładki (o nazwie „zakup książki”), gdzie czytelnicy będą mogli zgłosić swoje propozycje na zakup nowości wydawniczych.

Wychodząc naprzeciw potrzebom naszych czytelników, budujemy zaufanie i więź z placówką. Powoduje to jednocześnie wzrost czytelnictwa w społeczeństwie lokalnym. Dzięki takim akcjom proponujemy książki o określonej tematyce, ponieważ biblioteka to przede wszystkim miejsce dla ludzi. Bez nich byśmy nie istnieli.

Ważnym aspektem działań biblioteki jest odpowiadanie na potrzeby mieszkańców związane z zabawą, rozrywką, edukacją oraz integracją, spotkaniami z innymi, lepszym poznaniem się. Ostatnie wydarzenia pokazały, że jest duże zainteresowanie na udział w spotkaniach organizowanych w bibliotece, a nie tylko wypożyczanie zbiorów bibliotecznych, dlatego też warto zwiększyć liczbę spotkań autorskich, wernisaży itd. Lekcje biblioteczne, to kolejna fantastyczna działalność dodatkowa, która przyczynia się do wzrostu rejestracji dzieci i młodzieży, co z kolei przekłada się na późniejsze, cykliczne odwiedzanie naszych placówek. Organizujemy warsztaty plastyczne, bale przebierańców dla dzieci z lokalnych przedszkoli, konkursy. Dzięki tym wydarzeniom odnotowaliśmy zdecydowany wzrost odwiedzin. Jednak należy jednocześnie przy organizacji imprez kulturalnych szczególną uwagę zwrócić na pracę z książką, ponieważ jest to podstawowe zadanie biblioteki. Niezwykle istotnym aspektem jest zwiększenie zakupu nowości wydawniczych, aby nasi użytkownicy mieli szeroki zakres w doborze pozycji książkowych.

Koncepcja zasad i form współpracy z innymi podmiotami, w tym instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi, placówkami oświatowymi, twórcami oraz społecznością lokalną

Kłodawska biblioteka współpracuje z biblioteką nadrzędną, czyli Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wlkp. Wymieniona wyżej biblioteka jest przez nas bardzo cenioną instytucją z uwagi na wsparcie merytoryczne w każdym zakresie z dziedziny bibliotekoznawstwa. Dzięki swojej uprzejmości umożliwiają nam, pracownikom biblioteki, bezpłatny udział w różnego rodzaju szkoleniach, kursach czy warsztatach oraz wyjazdach studyjnych do innych bibliotek w regionie.

- Mamy stały kontakt z przedszkolami i szkołami mieszczącymi się na terenie naszej gminy, potrzebna jest zmiana współpracy z placówkami edukacyjnymi, gdzie często będę odwiedzać dzieci, aby zachęcić w ten sposób do odwiedzania naszej placówki, celem zwiększenia potencjału czytelniczego i poznaniem bibliotekarki jako osoby otwartej na oczekiwania młodego pokolenia. Lekcje biblioteczne są niezwykle ważne, ale to bibliotekarz musi wychodzić na zewnątrz i przyciągnąć społeczeństwo,

- W końcówce roku 2024 rozpoczęliśmy współpracę z Towarzystwem Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919. Zorganizowaliśmy wystawę poświęconą mieszkańcom Zdroiska, którzy walczyli w Powstaniu Wielkopolskim. Jest to nowa inicjatywa i będzie kontynuowana w kolejnych latach na organizowaniu różnych przedsięwzięć/wystaw o różnej tematyce.
- Bibliotekarki będą brały udział we wszystkich lokalnych wydarzeniach, co będzie skutkowało zacieśnianiem więzi i współpracą z lokalną społecznością.
- Współpracujemy z firmą PHU Cosinus, dzięki której pozyskaliśmy książki dla najmłodszych dzieci i gry edukacyjne,
- Działamy z przybibliotecznym stowarzyszeniem OKO – Oblicza Kłodawskich Okolic, gdzie, dzięki zaangażowaniu jego członków oraz społeczności lokalnej, realizujemy wiele ciekawych inicjatyw. Np. w ramach projektu „Mamy oko na seniora” zrealizowaliśmy wspólnie cykl spotkań, gdzie można było się dowiedzieć o ziołach i ich zastosowaniu, zdrowej diecie, jak pielęgnować cerę, czy jak zdrowo i smacznie gotować. Kolejne lata będą także obfitować w atrakcje dla mieszkańców Gminy Kłodawa, choćby wspólne wycieczki, ciekawe zajęcia plenerowe, np. z seniorami,
- Mamy podpisaną umowę z Depozytem Bibliotecznym na współpracy dotyczącą wypożyczeń międzybibliotecznych. Daje to możliwość digitalizacji naszych zbiorów, jak i korzystanie z pozycji książkowych w całym kraju,
- Placówki korzystają z programu „Mała książka - wielki człowiek”. Jest on skierowany do dzieci przedszkolnych, aby zachęcić najmłodsze pokolenie do korzystania z ciekawych pozycji dla maluchów. Dlatego też, jak wspomniałam wcześniej, ważne jest uczestniczenie bibliotekarek w życiu przedszkolaków (tudzież uczniów) i pokazanie bibliotek jako placówek przyjaznym dzieciom. Niech biblioteka będzie ich miejscem do spędzania wolnego czasu, gdzie będą mogli czuć się swobodnie,
- Przystąpię do Ogólnopolskiej Akcji „Czytamy Muminki”, gdzie chcę z uczniami Szkoły Podstawowej w Kłodawie zwiedzić wystawę poświęconą Tove Jansson i gadżetom o tematyce „Muminków”,
- W związku z wprowadzeniem Standardów Ochrony Małoletnich postanowiłam podjąć studia podyplomowe na kierunku Przygotowanie Pedagogiczne. Wiedza w tym zakresie pokazuje szerszy obraz istniejących problemów wśród młodzieży i dorosłych. Wszystkie wymienione inicjatywy i współpraca z różnymi instytucjami będą kontynuowane przez okres pełnienia funkcji dyrektora w czasie od 01.02.2025 do 31.08.2030 (chyba że zajdą okoliczności niebędące moją winą, które doprowadzą

do zaprzestania współpracy). Postaram się również poszerzyć współpracę z innymi instytucjami, bądź organizacjami pożytku publicznego (jeżeli będzie taka możliwość). Jest to katalog otwarty i będzie dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności Gminy Kłodawa. Taki sposób realizacji poszczególnych celów wynika z ciągle zmieniających się trendów.

Opracowanie założeń i planów komunikacyjno-informacyjnych budujących wizerunek instytucji i promujących jej działalność

Kłodawskiej bibliotece bardzo zależy na tym, aby oferta działalności kulturalnej docierała do jak największej liczby mieszkańców i opierała się na:

- wysokiej jakości oferowanych usług - estetykę, uprzejmość, cierpliwość oraz wysoką kulturę osobistą pracowników,
- analizowanie trendów zachodzących w otoczeniu i potrzebach użytkowników.
- dostępność,
- systematyczne informowanie społeczeństwa za pomocą social mediów o wydarzeniach w bibliotece,
- współpraca z Urzędem Gminy Kłodawa, w celu umieszczania wydarzeń bibliotecznych na Facebooku Gminy,
- plakaty, zakładki, ulotki, zaproszenia (promujące działalność kulturalną),
- budowanie wizerunku biblioteki jako miejsca dostępnego i przyjaznego dla wszystkich (miejsce do czytania prasy, książki itp.),
- podnoszenie prestiżu,
- stałe podnoszenie kwalifikacji personelu biblioteki.

Aspekty organizacyjne i finansowe funkcjonowania instytucji

- określić prawidłowy, faktyczny stan księgozbiorów w obu placówkach,
- dokonanie selekcji księgozbioru w Filii Różanki, dzięki czemu będzie można zredukować ilość regałów książkowych i możliwość uzyskania większej przestrzeni użytkowej na organizowanie spotkań kulturalnych,
- opisać regały książkowe, aby były bardziej klarowne dla użytkowników i poprawić sygnatury na brzegach książkach.

- przeprowadzić skontrum i zamknąć tradycyjne księgi inwentarzowe oraz rozpocząć drukowanie ksiąg inwentarzowych generowanych przez system biblioteczny MAK+.
- przeszkolić pracowników z systemu MAK+ oraz innych, aby poszerzyć wiedzę i wykorzystywać ją w praktyczny sposób podczas wykonywania pracy.

Budżet biblioteki w 100% umożliwia zadbanie o bieżącą działalność oraz wszystkie kluczowe czynniki, które pozwalają utrzymać całą sieć biblioteczną tak, by funkcjonowała prawidłowo. Podstawową zasadą gospodarowania środkami budżetu biblioteki są wydatki związane z prowadzeniem jednostki, które powinny być dokonywane w sposób celowy, oszczędny oraz taki, aby instytucja uzyskała najlepsze efekty. Środki budżetu muszą być tak wydatkowane, aby zapewnić zgodność z działalnością statutową. Biblioteka prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków finansowych, a dyrektor biblioteki jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej. Podstawą gospodarki finansowej biblioteki jest plan finansowy ustalany przez dyrektora na okres jednego roku, z zachowaniem dotacji Organizatora. Dyrektor samodzielnie sporządza plan finansowy oraz półroczne i roczne sprawozdanie z wykonania budżetu. Po zakończeniu roku dyrektor składa u Organizatora rozliczenie z otrzymanej dotacji podmiotowej i celowej, jeśli taka wystąpiła. Oczywiście najistotniejsze jest to, aby wszystkie zobowiązania były regulowane terminowo, a wydatki nie przekraczały budżetu. Instytucja kultury sporządza plan finansowy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, 1622, 1649, 2020 i 2473). Biblioteka otrzymuje od Organizatora dotację podmiotową na realizowanie zadań statutowych, w tym utrzymanie obiektów oraz celową (w razie zgłoszonej potrzeby), na realizację wskazanych zadań i programów. Dyrektor może powierzyć obowiązki w zakresie gospodarki finansowej głównej księgowej. Dodatkowe fundusze możemy pozyskiwać z darowizn, o ile takowe będą.

Podsumowując moją koncepcję programowo-organizacyjną Biblioteki Publicznej w Kłodawie na czas powołania na stanowisko dyrektora, chciałem zwrócić uwagę na to, że nasza biblioteka to jedno z najbardziej dostępnych miejsc w środowisku lokalnym, które prowadzi bezpłatną działalność kulturalną. Jest to również naturalne miejsce spotkań, gdzie wychodzi się naprzeciw użytkownikom i dostosowuje swoją działalność do ich potrzeb. Chciałabym podkreślić również, że niezwykle istotą rolę odgrywa bibliotekarz, który swoją nienaganną postawą, życzliwością, otwartością przyciąga czytelników, co jest niezwykle istotne i potrzebne. Bibliotekarz to pośrednik między czytelnikiem a światem wiedzy, który wspiera rozwój edukacji, kultury i społeczności.

